

Bruksela, 8 maja 2019 r.  
(OR. en)

8808/19

AUDIO 71  
DIGIT 88

**NOTA**

---

|                 |                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:             | Sekretariat Generalny Rady                                                                                                                                                                                                                    |
| Do:             | Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada                                                                                                                                                                                                        |
| Nr poprz. dok.: | 8769/19                                                                                                                                                                                                                                       |
| Dotyczy:        | Od walki z dezinformacją do odbudowania zaufania obywateli UE do mediów<br>– <i>Deбата orientacyjna</i><br>( <i>Obrady otwarte dla publiczności zgodnie z art. 8 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Rady</i> )<br><i>[na wniosek prezydencji]</i> |

---

Po konsultacjach na forum Grupy Roboczej do Spraw Audiowizualnych prezydencja sporządziła załączony dokument, który będzie punktem wyjścia do debaty orientacyjnej mającej się odbyć na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dniach 22–23 maja 2019 r.

**Od walki z dezinformacją do odbudowania zaufania obywateli UE do mediów*****Dokument do dyskusji sporządzony przez prezydencję***

Walka z dezinformacją jest ważnym priorytetem rumuńskiej prezydencji Rady Unii Europejskiej. Kwestią tą zajmowano się podczas obrad w kilku składach Rady (na forum Rady do Spraw Ogólnych, Rady do Spraw Zagranicznych, Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) w celu określenia pilnej i skoordynowanej reakcji na nowo pojawiające się wyzwania – zwłaszcza w kontekście wyborów do Parlamentu Europejskiego – które uwypukliły potrzebę zapewnienia integralności procesów i wartości demokratycznych w UE.

Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu ma do odegrania kluczową rolę nie tylko pod względem wypracowania rozwiązań problemu dezinformacji z perspektywy audiowizualnej, ale także zapewnienia wysokiej jakości audiowizualnych usług medialnych oraz zagwarantowania dostępu do pluralistycznych i wiarygodnych informacji obywatelom UE, aby odbudować ich zaufanie do mediów. Rada w tym składzie jest zatem w stanie wnieść istotny wkład w przygotowanie sprawozdania w sprawie wdrożonych doświadczeń i wniosków dotyczących problemu dezinformacji – sprawozdanie to ma zostać opracowane przez prezydencję we współpracy z Komisją i Wysokim Przedstawicielem z myślą o czerwcowej Radzie Europejskiej.

Na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2018 r., podczas prezydencji austriackiej, ministrowie ds. audiowizualnych mieli okazję do przeprowadzenia debaty na temat walki z szerzeniem dezinformacji w internecie. Od tego czasu podjęto istotne działania na szczeblu UE.

W odpowiedzi na wezwanie wystosowane w konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 28 czerwca 2018 r., w których zwrócono się do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela, by przedstawili konkretne propozycje dotyczące skoordynowanego podejścia unijnych instytucji i państw członkowskich UE, w grudniu 2018 r. został opublikowany wspólny komunikat w sprawie planu działania na rzecz zwalczania dezinformacji, w którym określono kluczowe działania mające na celu zwalczanie dezinformacji oparte na czterech filarach: zwiększeniu zdolności do wykrywania i analizowania dezinformacji, wzmocnieniu skoordynowanej i wspólnej reakcji na dezinformację, mobilizowaniu sektora prywatnego, tj. platform internetowych i odnośnego sektora, a także podnoszeniu świadomości i zwiększaniu odporności społecznej.

Obecnie, gdy Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu zbiega się w czasie z pierwszym dniem wyborów do Parlamentu Europejskiego, należy podsumować osiągnięte wyniki i jednocześnie określić ewentualne kierunki przyszłego działania.

- Mobilizacja odnośnego sektora ma zasadnicze znaczenie dla szybkiego wypracowania skutecznych rozwiązań problemu dezinformacji. Z pierwszych sprawozdań przedłożonych przez sygnatariuszy kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji (Google, Facebook, Twitter) wynika, że poczyniono postępy. Według Komisji demonetyzacja podmiotów szerzących dezinformację, zwalczanie złośliwych botów, oznaczanie reklam politycznych oraz realizowanie inicjatyw na rzecz propagowania umiejętności korzystania z mediów pokazują, że wspomniane spółki poczyniły istotne postępy, jednak w wielu dziedzinach potrzebne są dalsze działania, takie jak dzielenie się metodami i zbiorami danych w odniesieniu do fałszywych kont, które umożliwiłoby ekspertom zewnętrznym i podmiotom weryfikującym fakty dokonanie niezależnych ocen.

W swoich konkluzjach przyjętych w dniach 21 i 22 marca 2019 r. Rada Europejska wezwała również platformy internetowe i sieci społecznościowe do pełnego wdrożenia odnośnego kodeksu postępowania i zapewnienia wyższych standardów w zakresie odpowiedzialności i przejrzystości.

Następnie, do końca 2019 r. Komisja z pomocą europejskiej grupy regulatorów audiowizualnych usług medialnych (ERGA) przeprowadzi kompleksową ocenę pod koniec początkowego dwunastomiesięcznego okresu stosowania kodeksu. W następstwie tej oceny mogą zostać zaproponowane dalsze działania, z których część może mieć charakter regulacyjny.

- Pracownicy naukowcy i niezależne podmioty weryfikujące fakty odgrywają kluczową rolę nie tylko w kontekście zwiększania świadomości, lecz także pod względem lepszego zrozumienia mechanizmów wspierających dezinformację. Aktualnie tworzona jest europejska sieć podmiotów weryfikujących fakty przewidziana zarówno w komunikacie Komisji w sprawie zwalczania dezinformacji w internecie, jak i w Planie działania na rzecz zwalczania dezinformacji.

W pierwszym rzędzie, w koordynacji z innymi projektami badawczo-rozwojowymi (Eunomia, SocialTruth, Provenance i WeVerify), zainicjowano działalność Obserwatorium społecznego zajmującego się dezinformacją i analizą mediów społecznościowych (SOMA). Obserwatorium wspiera podmioty weryfikujące fakty w ich działaniach wymierzonych przeciwko dezinformacji, zapewniając im przydatną infrastrukturę i łącząc je w celu umożliwienia współpracy w zakresie konkretnych zadań. SOMA będzie również wprowadzać w życie koncepcję zakładającą tworzenie krajowych ośrodków badań nad dezinformacją, które powinny łączyć multidyscyplinarne działania na szczeblu krajowym, zwłaszcza badania dotyczące zjawiska dezinformacji prowadzone przez podmioty weryfikujące fakty i naukowców.

Drugim etapem jest uruchomienie bezpiecznej europejskiej platformy internetowej poświęconej dezinformacji. Platforma taka połączy krajowe zespoły multidyscyplinarne i zapewni transgraniczne gromadzenie danych, narzędzia analityczne i dostęp do ogólnounijnych danych. Na tę platformę internetową przewidziano początkowe finansowanie w wysokości 2,5 mln EUR w ramach instrumentu „Łącząc Europę”; zaproszenie do składania wniosków ma zostać opublikowane przed wrześniem 2019 r. Państwa członkowskie zostaną zaproszone do wspierania tworzenia takich krajowych zespołów multidyscyplinarnych, które zapewnią szczegółową wiedzę na temat lokalnych środowisk informacyjnych. Istotne jest zatem zbadanie poziomu zaangażowania państw członkowskich i ich gotowości do wniesienia wkładu w ten projekt, który doprowadzi do powstania niezależnej europejskiej wspólnoty zdolnej do zwalczania zjawiska dezinformacji w internecie.

- Innym ważnym elementem na szczeblu UE jest zwiększenie umiejętności korzystania z mediów: umiejętności te mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia pozycji obywateli i umożliwienia im podejmowania świadomych decyzji w epoce cyfrowej, przyczyniając się w ten sposób do prawidłowego funkcjonowania demokratycznego społeczeństwa.

Zmieniona dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych ma w tym względzie przełomowe znaczenie. Po raz pierwszy państwa członkowskie zostały w niej zobligowane do promowania i podejmowania działań na rzecz rozwijania umiejętności korzystania z mediów. Ponadto w świetle kluczowej roli, jaką platformy dzielenia się plikami wideo odgrywają w udostępnianiu treści audiowizualnych, nowa dyrektywa zobowiązuje również takie platformy do zapewnienia skutecznych środków i narzędzi w zakresie umiejętności korzystania z mediów oraz do zwiększania wiedzy użytkowników na temat tych środków i narzędzi. Państwa członkowskie mają czas do dnia 19 września 2020 r. na przekazanie informacji o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy do prawa krajowego.

Komitety Kontaktowe odgrywa istotną rolę we wdrażaniu dyrektywy; będzie się także zasięgać jego opinii w sprawie wytycznych dotyczących zakresu sprawozdań na temat umiejętności korzystania z mediów, które to sprawozdania mają opracowywać dla Komisji państwa członkowskie. Ważną rolę ma też do odegrania grupa ekspertów ds. umiejętności korzystania z mediów w odkrywaniu, dokumentowaniu i rozpowszechnianiu najlepszych praktyk w dziedzinie umiejętności korzystania z mediów, badaniu synergii między różnymi unijnymi politykami i inicjatywami w zakresie umiejętności korzystania z mediów, a także w zapewnianiu doradztwa i koordynowaniu inicjatyw w odpowiedzi na wyzwania związane z dezinformacją w internecie.

Należy przeanalizować, w jaki sposób Komisja może dodatkowo pomóc w procesie wdrażania, a także w kontynuowaniu europejskich inicjatyw, takich jak Europejski Tydzień Umiejętności Korzystania z Mediów, który – zorganizowany po raz pierwszy w marcu bieżącego roku – był niekwestionowanym sukcesem.

- Wysokiej jakości dziennikarstwo oraz wolność i pluralizm mediów są nadal filarami obecnej europejskiej rzeczywistości audiowizualnej. We wnioskach Komisji dotyczących programów „Kreatywna Europa” i „Horyzont Europa” przewidziano – w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (na lata 2021–2027) – szczegółowe zasoby. Mają one wspierać nowe narzędzia służące zwalczaniu dezinformacji w internecie oraz zrozumieniu roli standardów dziennikarskich i treści tworzonych przez użytkowników, jak również promowaniu wysokiej jakości dziennikarstwa, wolności i pluralizmu mediów oraz umiejętności korzystania z mediów. Jednocześnie Komisja Europejska i Parlament Europejski wspierają też niezależne projekty w dziedzinie wolności i pluralizmu mediów.

W związku z powyższym ministrowie proszeniu są o zastanowienie się nad następującymi pytaniami:

1. Jak Państwo oceniają, w pierwszym dniu wyborów europejskich, dotychczasowe działania zrealizowane na szczeblu UE – w interesie obywateli UE – w celu zwalczania dezinformacji i zapewnienia wysokiej jakości pluralistycznych mediów?
2. W jaki sposób należy wzmocnić skoordynowane podejście państw członkowskich i instytucji europejskich, aby sprostać obecnym wyzwaniom? Czy trzeba wzmocnić europejską politykę audiowizualną i medialną, a jeśli tak, to na jakich aspektach powinna się ona koncentrować, tak by można było odbudować zaufanie obywateli UE do mediów?

Aby każdy z ministrów miał możliwość zabrania głosu w dostępnym czasie, prezydencja prosi uczestników o ograniczenie swoich wystąpień do 3 minut.

---